

22.3.2022

Maailman tilanteen muuttuessa nopeasti huolenamme on, että luontokato ja ilmaston kuumenemisen torjunta jäävät poliittisessa keskustelussa muun varautumiskeskustelun jalkoihin. Nämä tulevat kuitenkin osaltaan määrittämään tulevaisuudessa myös talouttamme ja turvallisuuttamme. Luontokato heikentää sekä ruokaturvaa että huoltovarmuutta.

## **1. Luontokadon torjunta on ilmastomuutoksen vaikutuksiin varautumista ja tasapainoisen talouden luomista**

Luonnonsuojeluliitto esittää päähuomionaan, että kehysriihessä tulisi tehdä poliittinen periaatepäätös, ettei valtion omistamia arvokkaita metsäkohteita hakata samalla, kun erilaiset työryhmät valmistelevat toimia kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen ja EUn biodiversiteettistrategian toteuttamiseksi. Nämä yhteiset sitoumukset auttavat osaltaan luontokadon pysäyttämässä täällä Suomessa.

Luontopaneelikin on vaatinut Metsähallituksen vanhoja metsiä välittömästi hakkuukieltoon. Tällä kaudella tehdyt Metsähallituksen omistajaohjauslinjaukset eivät ole riittäneet säästämään jäljellä olevia luonnonmetsiä ja vanhoja metsiä hakkuilta. Nämä on kuitenkin kaikki EU-tavoitteiden mukaan suojeltava.

Luonnonsuojelun riittävä rahoitus on varattava valtiontalouden kehyksiin valmiiksi myös tuleville hallituskausille. Vain siten voidaan varmistaa esim. EU-velvoitteiden toteutuminen vapaaehtoisin toimin yksityisten maanomistajien metsissä METSO-ohjelman jatkuvuuden avulla.

Omana liitteenä lisämuistio valtion luonnonmetsistä ja tarvittavasta poliittisesta päätöksestä.

## **2. Ilmaston kuumenemisen hillinnän lisätarpeet**

Luonnonsuojeluliitto on tyytyväinen siihen, että Marinin hallitus teki lisäpäätöksiä päästövähennyksistä taakanjakosektorille Suomen ilmastopaneelin ja tutkimuslaitosten lausuntojen pohjalta. Hallitus valmistelee kevään aikana ilmasto- ja energiastrategiaa sekä maankäytön ilmastosuunnitelmaa. Luonnonsuojeluliitto vaatii, että Suomen ilmastopaneelin, luontopaneelin ja muiden tutkimuslaitosten arvioiden pohjalta hallitus tarkastelee myös näiden suunnitelmien toimien riittävyttä suhteessa Suomen ilmastotavoitteisiin.

**Ilmasto- ja energiastrategian on vastattava tarpeeseen irtautua energiariippuvuudesta Venäjään ja rakentaa Suomesta fossiilivapaa hyvinvointivaltio hallitusohjelman mukaisesti.**

- Tarvitsemme päättymispäivän maakaasun, öljyn ja turpeen energiakäytölle.
- Strategiassa on linjattava toimista, joilla kuntia ja yrityksiä ohjataan investointeihin polttoon perustumattomiin uusiutuviin energiamuotoihin.
- Fossiilisista polttoaineista ja turpeesta luovuttaessa konflikti puun käytön ympärillä kiristyy ja hallituksen on linjattava ohjauskeinoista, joilla ainespuun ohjautuminen polttoon sekä hiilinielujen heikkeneminen estetään. Luonnonsuojeluliitto vaatii metsäenergian veroedusta luopumista ja vaikuttavia kestävyyskriteereitä, joilla haitat ilmastolle ja luonnolle voidaan estää.
- energiansäästö- ja energiatehokkuustoimet on nostettava etusijalle

**Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa suojeltava sekä ilmastoa että luontoa.** Näin myös kansainvälisen ilmastonmuutospaneelin ja hallitustenvälisen biodiversiteettiä ja ekosysteemipalveluita koskevan tieteen ja politiikan välisen IPBES-paneelin suositusten mukaan. Myöskään vesien hyvää tilaa ei tule vaarantaa valituilla toimilla. **Turvamaiden päästöjen vähentämisen ja hiilivarastojen turvaamisen tulee olla toimien keskiössä.**

**Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tulee sisältää:**

- Kosteikkoviljelyn pinta-alatavoitteeksi on asetettava 50 000 hehtaaria vuoteen 2030 menneessä.
- Maankäytönmuutoksen lisäksi tarvitaan kielto aiheuttaa metsäkatoa ja tehdä lisäojituksia
- Heti edistettävässä keinovalikoimassa on oltava jatkuvapeiteinen kasvatus (tämä tulisi olla kaikilla suo- ja metsätyypeillä myös kivennäismailla), lahopuun määrän lisääminen, kiertoajan pidentäminen sekä pitkäikäiset puutuotteet
- Metsien hakkuumäärät ovat nykyisellään liian korkeat ilmaston ja luonnon kannalta. Tarvitaan lisätoimia, joilla tähän voidaan puuttua.
- Hiilimarkkinoissa ja päästökompensaatioissa on riski, että luodaan mekanismeja jotka eivät vähennä päästöjä ja mahdollistavat fossiilisten päästövähennysten lykkäämistä. Näihin ei tule turvautua, tarvitsemme sekä hiilinielujen kasvattamista että päästövähennyksiä. IPCC on painottanut, että maankäyttösektorilla tehtävät toimet ovat tehokkaita vain jos varmistamme riittävät päästövähennykset fossiilisten polttoaineiden käyttöä vähentämällä.
- Puuston kasvua nopeuttavat keinot voivat olla ristiriidassa muiden ympäristötavoitteiden kanssa ja johtaa pitkällä tähtäimellä avohakkuuseen ja hiilivaraston purkautumiseen.
- Metsien lannoitus kasvun parantamiseksi ei ole varsinkaan nykytilanteessa järkevää. Lannoitteet on varattava ensisijaisesti ruuantuotantoon

### **3 Ympäristöhallintoa ja -lainsäädäntöä tulee tehostaa**

- Pitkävaikutteiset visaiset ympäristöongelmat, kuten ilmastokriisi ja luontokato, jatkuvat konfliktienkin aikana. Siksi ympäristöasioista, säädöksistä ja luvituksesta ei tule poiketa nytkään.

- Ympäristölupaprosesseja voisi sujuvoittaa yhdistämällä valtion ympäristöhallinnon lupa- ja valvontavirastoon (LUOVA). Tämä työ aloitettiin jo Sipilän hallituksen aikana ja sitä kannattaisi jatkaa.
- LUOVA mahdollistaisi myös tehokkaat ns. yhden luukun käsittelyt. Niistä kannattaa tehdä ympäristöluvituksessa poikkeuksesta pääsääntö, muuten yhteiskäsittelyn hyödyt jäävät saavuttamatta.
- Kaikkien edun mukaista olisi edistää myös sektorilakikohtaisten ympäristölupamenettelyjen yhdistämistä ympäristökaaren alle. Sen valmistelua varten kannattaisi tehdä VNTEAS-hanke.
- Luvitukseen ja valitusten käsittelyyn voidaan saada nopeutta myös vahvistamalla viranomaisten ja tuomioistuinten voimavaroja.
- Ympäristörikosten taustalla on usein taloudellisen hyödyn tavoittelu, jonka seurauksena ympäristörikosten ennaltaehkäisyssä korostuu muita rikoslajeja enemmän kiinnijäämisriski ja pelko rangaistuksesta. Poliisin ja syyttäjän resursseja ehkäistä ja selvittää ympäristörikoksia kannattaa lisätä. Yksi mahdollisuus olisi perustaa ympäristörikosyksikkö keskusrikospoliisiin.

Lisätietoja:

Harri Hölttä, puheenjohtaja, p. 040 722 9224, [harri.holtt@sl.fi](mailto:harri.holtt@sl.fi)

Tapani Veistola, toiminnanjohtaja, p. 0400 615 530, [tapani.veistola@sl.fi](mailto:tapani.veistola@sl.fi)

Paloma Hannonen, johtava suojeleasantuntija, p. 050 532 3219, [paloma.hannonen@sl.fi](mailto:paloma.hannonen@sl.fi)